

<i>Sygn. akt</i>	<i>III AUa 553/15</i>
------------------	-----------------------

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	<i>SSA Urszula Kocyłowska (spr.)</i>
	Sędziowie:	<i>SSA Janina Czyż</i> <i>SSA Barbara Gonera</i>
	Protokolant	st.sekr.sądowy Maria Piekielek

po rozpoznaniu w dniu *1 października 2015 r.*

na rozprawie

sprawy z wniosku *A. P.*

przeciwko *Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J.*

o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową

na skutek apelacji wnioskodawczynie

od wyroku *Sądu Okręgowego w Krośnie*

z dnia *1 kwietnia 2015 r.* sygn. akt *IV U 1399/14*

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 553/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 lipca 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. odmówił wnioskodawczynie A. P. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową po ustaleniu na podstawie orzeczenia komisji lekarskiej z dnia 28 czerwca 2013 roku braku takiej niezdolności do pracy.

W odwołaniu od wymienionej decyzji wnioskodawczyni A. P. zarzucając, że orzeczenie komisji lekarskiej jest sprzeczne ze stanowiskiem zawartym w opinii biegłego sądowego z zakresu chorób zakaźnych we wcześniejszej sprawie sygn. akt IV U 467/12 o niezdolności do pracy jak i jej związku z chorobą zawodową. W tym stanie faktycznym wnioskodawczyni domagała się zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania jej żądanego świadczenia.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. podtrzymując dotychczasowe stanowisko wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie wyrokiem z dnia 13 listopada 2013 roku w sprawie zarejestrowanej pod sygn. akt IV U 1000/13 oddalił odwołanie wnioskodawczyni uznając, że wnioskodawczyni nie spełniła warunków nabycia prawa do renty określonych w art. 6 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Stanowisko to było poprzedzone ustaleniami opartymi o decyzję Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w S. z dnia 25 lutego 1981 roku stwierdzającą, że u wnioskodawczyni występuje choroba zawodowa pod postacią wirusowego zapalenia wątroby typu B jak i opinię biegłego lekarza z zakresu chorób zakaźnych, który rozpoznał u wnioskodawczyni przebyte wirusowe zapalenie wątroby typu B jak i podejrzenie autoimmunologicznego zapalenia wątroby oraz stwierdził, że z powodu tego schorzenia wnioskodawczyni nie jest niezdolna do pracy przywołując w uzasadnieniu parametry badań, które nie wykazały powikłań pozapalnych w wątrobie po infekcji HBV.

Orzekający na skutek wniesionej przez wnioskodawczynię apelacji Sąd Apelacyjny w Rzeszowie wyrokiem z dnia 13 sierpnia 2014 roku w sprawie sygn. akt III AUa 205/14 uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie. W ocenie Sądu drugiej instancji Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku pominął kwestię wyjaśnienia przyczyny zmiany stanowiska biegłego przedstawionego w opinii z dnia 7 marca 2013 roku. Ponadto Sąd Apelacyjny wskazał na konieczność przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego z zakresu chorób zakaźnych uwzględniającą wszystkie zasady orzekania o niezdolności do pracy opisane w normach prawa w aspekcie przyczyn medycznych i socjalnych.

W trakcie ponownego rozpoznania sprawy strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska w sprawie.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie wyrokiem z dnia 1 kwietnia 2015 roku odwołanie wnioskodawczyni oddalił. Sąd pierwszej instancji ustalił na podstawie opinii biegłej z zakresu chorób zakaźnych, że wnioskodawczyni cierpi na przebyte w 1980 roku wirusowe zapalenie wątroby typu B, stłuszczenie wątroby, torbiele wątroby, ogniskowy rozrost wątroby ((...)), kamicę pęcherzyka żółciowego, hipercholesterolemię, nadciśnienie tętnicze, chorobę niedokrwinną serca, nadżerkowe zapalenie błony śluzowej żołądka oraz dwunastnicy, przepuklinę wślizgową rozworu przełykowego, chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa oraz stan po usunięciu wyrostka robaczkowego, które nie powodują niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową. Z treści tej opinii wynika, że wnioskodawczyni przez wiele lat pracowała jako pielęgniarka i w związku z wykonywaną pracą chorowała na wirusowe zapalenie wątroby typu B. Obecnie przebywa pod kontrolą Wojewódzkiego Centrum (...)i (...) w K.. Biegła przywołała wyniki badania przedmiotowego wskazując na prawidłowy wygląd ogólny, prostą postawę, swobodny chód oraz ruchy, prawidłowo rozwinięte mięśnie oraz tkankę tłuszczową. Biegła nie stwierdziła żadnych istotnych odchyżeń w układzie oddechowym, układzie krążenia, układzie pokarmowym, układzie nerwowym, narządzie wzroku ani słuchu. Opinię biegłej kwestionowała wnioskodawczyni zarzucając, że biegła nie przeanalizowała jej dokumentacji medycznej, z której wynika m.in. że w styczniu 2012 roku wnioskodawczyni doznała złamania żeber, chorowała na kamicę pęcherzyka żółciowego oraz guza wątroby, a ponadto cierpi na chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa. W opinii uzupełniającej biegła podtrzymała swoje stanowisko wyrażone w opinii pierwotnej i wyjaśniła, że nie kwestionuje przebycia przez wnioskodawczynię wirusowego zapalenia wątroby typu B jednak podkreśliła, że miało to miejsce 30 lat temu. Wskazała nadto na przeprowadzoną przez siebie analizę dokumentów znajdujących się w aktach sprawy jak i wyniki badania bezpośredniego wnioskodawczyni, które nie pozwoliły na stwierdzenie związku między rozpoznanymi zmianami wątrobowymi, a przebyłym zapaleniem wątroby typu B. Biegła nie kwestionowała również faktu przebycia przez wnioskodawczynię złamania żeber oraz choroby zwyrodnieniowej kręgosłupa, ale stwierdziła, że przedmiotem jej opinii nie była analiza ogólnego stanu zdrowia. Także stwierdzony u wnioskodawczyni guz wątroby

zdaniem biegłej nie pozostaje w związku z przebytych w 1980 roku wirusowym zapaleniem wątroby typu B, bowiem wyniki badań diagnostycznych potwierdziły, że guz ten stanowi ogniskowy rozrost wątroby. Podobnie wyniki badań przeprowadzone w Szpitalu Wojewódzkim nr (...)w R.nie potwierdzają żadnych powikłań związanych z przebytych wirusowym zapaleniem wątroby. Analizując zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd pierwszej instancji wskazał na wiarygodność opinii i na jej podstawie ustalił, że stwierdzona u wnioskodawczyni patologia wątroby nie pozostaje w związku z przebytych w 1980 roku wirusowym zapaleniem wątroby typu B. Przywołał w tym względzie wyniki badań diagnostycznych potwierdzających, że wykryty u wnioskodawczyni guz wątroby stanowi jedynie ogniskowy rozrost wątroby i tym samym wykluczające podłoże zakaźne uszkodzenia wątroby.

Konsekwencją takich ustaleń stało się uznanie zasadności zaskarżonej decyzji. Jako podstawę prawną Sąd pierwszej instancji wskazał przepis art. 6 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Powyższy wyrok zaskarżyła apelacją wnioskodawczyni zarzucając orzeczeniu błąd w ustaleniu, iż jest osobą zdolną do pracy. Apelująca w szczególności przywołała okoliczności dotyczące ciągle aktualnego procesu jej leczenia na dowód czego przedstawiła kolejną dokumentację oraz podniosła brak ustosunkowania się biegłej wydającej opinię do wszystkich uprzednich opinii lekarskich. W konkluzji wnioskodawczyni wniosła o uwzględnienie jej apelacji i przyznanie jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. przywołując według niego prawidłowość rozstrzygnięcia wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jest nieuzasadniona.

Na wstępie poniższych uwag Sąd drugiej instancji pragnie ponownie zaakcentować, iż przedmiotem postępowania sądowego jest przesądzenie uprawnień wnioskodawczyni do otrzymywania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową. Tak sprecyzowane we wniosku złożonym do organu rentowego świadczenie jest uzależnione od wykazania spełnienia przez ubezpieczoną warunków opisanych w art. 6 ust. 1 pkt 6 i art. 17 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz – w zakresie ustalenia niezdolności do pracy – stosownych norm zawartych w przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przywołany jako pierwszy przepis art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych stanowi o istocie renty z tytułu niezdolności do pracy przyznawanej na podstawie norm tej ustawy wskazując na konieczność wykazania, iż niezdolność jest skutkiem choroby zawodowej. W orzecznictwie przyjmuje się, iż wspomniany wymóg zachodzi wówczas gdy choroba zawodowa jest istotną przyczyną ustalonej częściowej czy całkowitej niezdolności do pracy rozumianą w ten sposób, iż bez uszczerbku na zdrowiu spowodowanego przez chorobę zawodową niezdolność do pracy nie wystąpiłaby. Tego typu związek przyczynowo-skutkowy występuje zarówno wtedy, gdy choroba zawodowa sama w sobie stanowi o niezdolności do pracy jak i wtedy, gdy bez uszczerbku na zdrowiu, który ona wywołuje niezdolność do pracy nie powstałaby (tak między innymi w wyrokach Sądu Najwyższego z dat: 9 grudnia 2008 roku w sprawie sygn. akt I UK 147/08 opublikowanego w OSNP 2010/11-12/145 czy z 26 listopada 2014 roku w sprawie sygn. akt II UK 65/14 opublikowanego w Lex nr 1567482). Natomiast pozostałe warunki ustalania uprawnień do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową zostały przez ustawodawcę zdefiniowane poprzez przywołanie norm zawartych w powołanej ostatnio ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. I tak – celem przypomnienia – należy wskazać brzmienie zawarte w art. 12 ust. 1 – 3 ustawy, w których ustawodawca określając definicję osoby niezdolnej do pracy stworzył prawne ramy dwóch stopni tej niezdolności. Za osobę niezdolną do pracy – stosownie do treści wskazanych przepisów prawa – rozumie się taką osobę, która całkowicie lub częściowo straciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i jednocześnie nie rokuje odzyskania tej sprawności po jej przekwalifikowaniu. Ponadto za osobę całkowicie

niezdolną do pracy rozumie taką, której utrata zdolności do pracy dotyczy jakiejkolwiek pracy, a za częściowo niezdolną do pracy taką w przypadku której jest to utrata w znacznym stopniu zdolności do wykonywania pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Jednocześnie w art. 13 ust. 1 ustawy wskazano okoliczności brane pod uwagę przy dokonywaniu oceny stopnia niezdolności do pracy, czasokresu tej niezdolności jak i rokowań w zakresie odzyskania zdolności do pracy. Można je sklasyfikować na przesłanki medyczne oraz socjalne. Do tych pierwszych należą stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji. Natomiast za socjalne należy uznać: możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego przy uwzględnieniu rodzaju i charakteru dotychczas wykonywanej pracy, poziomu wykształcenia, wieku i predyspozycji psychofizycznych. Podane przesłanki muszą być uwzględniane przy dokonywaniu oceny istnienia bądź braku istnienia niezdolności do pracy zarówno w postępowaniu orzecznym prowadzonym w trakcie czynności dokonywanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych jak i w postępowaniu odwoławczym sądowym. W tym ostatnim przypadku wskazane przesłanki muszą znaleźć odzwierciedlenie w treści wydanej opinii, jeśli zostaje uznana ona za dowód wiarygodny dla ustaleń Sądu. Sąd Okręgowy przeprowadzający ponowne postępowanie i dokonując weryfikacji stanowiska prezentowanego przez organ rentowy dopuścił dowód z opinii biegłego lekarza sądowego o specjalności z zakresu chorób zakaźnych czyli o specjalizacji dostosowanej do schorzeń wskazywanych przez wnioskodawczynię. Biegła wydała opinię zasadniczą, a następnie wobec zastrzeżeń formułowanych przez wnioskodawczynię przedstawiła jej uzupełnienie i w obydwu opiniach przedstawiła jednobrzmiący wniosek końcowy przeprowadzonych przez siebie działań wskazując na brak istnienia u wnioskodawczyni niezdolności do pracy z związku z chorobą zawodową. Sąd pierwszej instancji uznał wspomnianą opinię za w pełni wiarygodny dowód i na jego wnioskach końcowych oparł swoje rozstrzygnięcie. Sąd Apelacyjny dokonując sprawdzających działań uznał, iż Sąd pierwszej instancji słusznie uznał wspomniane opinie za w pełni wiarygodny dowód. Dowód z opinii biegłego lekarza sądowego uwzględnia bowiem wszystkie elementy prawidłowego opiniowania. Biegła – co wynika z treści skierowanego do niej zlecenia jak i zasad orzekania w tego typu sprawach – odniosła się do stanu zdrowia wnioskodawczyni z daty orzekania przez komisję lekarską ZUS oraz dokonała oceny w zakresie ewentualnej niezdolności do pracy w ramach posiadanych kwalifikacji jak i – co jest zasadnicze w sprawie – w aspekcie stwierdzonej w 1980 roku choroby zawodowej. Nie można zatem w sprawie uznać, aby doszło do naruszenia przez Sąd Okręgowy zasady swobodnej oceny dowodów, o której mowa w art. 233 § 1 k.p.c. Niezasadny okazał się również podnoszony w apelacji zarzut skierowany na wskazówki dotyczące naruszenia art. 386 § 6 k.p.c. Akcentowane bowiem uprzednio w uzasadnieniu Sądu drugiej instancji braki w zakresie uzasadnienia stanowiska wyrażanego przez biegłego lekarza sądowego w różnych okresach ich dokonywania w obecnie przeprowadzonym dowodzie nie występują. Swoje stanowisko biegła uzasadniła w sposób czytelny i zupełny jak i bardzo stanowczy wskazując na zakres dokonywanej przez siebie oceny. Przypomnieć w tym miejscu należy, że w toku postępowania sądowego weryfikującego ustalenia wyznaczonych na etapie postępowania administracyjnego gremiów lekarskich wnioskodawczyni poddana została badaniu przez dwóch biegłych o specjalizacji adekwatnej do rozpoznanych u niej schorzenia stanowiącego chorobę zawodową, którzy w swoich ostatecznych wnioskach końcowych zgodnie przyjęli, że nie spełnia wnioskodawczyni przesłanek do uznania jej za niezdolną do pracy z związku z chorobą zawodową. W tej sytuacji zgłoszone zatem przez wnioskodawczynię w apelacji zarzuty, polegające głównie na braku zgody na ostateczne stanowisko biegłej poprzez wskazywanie, iż nie odniosła się ona do uprzednich stanowisk innych biegłych uznać należy za nieuzasadnione. Biegła bowiem zaprezentowała w niniejszej sprawie wniosek końcowy tożsamy z tym, który ostatecznie zaprezentował uprzednio wydający opinie w sprawie. Żądanie, aby w takiej sytuacji dyskwalifikować jej opinię poprzez brak skomentowania jednego z poglądów jej poprzednika, który ostatecznie swojego stanowiska o możliwości powiązania skutków choroby zawodowej wnioskodawczyni z jej obecnym stanem zdrowia i ewentualną niezdolnością do pracy sam nie podtrzymywał nie jest uprawnione. W takim stanie rzeczy Sąd Apelacyjny w pełni podzielił ocenę dowodów zaprezentowaną przez Sąd Okręgowy uznając jednocześnie, iż formułowane i podtrzymywane przez apelującą zastrzeżenia w tym względzie nie mogą skutkować w sposób sugerowany we wnioskach apelacji. Subiektywne odczucia wnioskodawczyni, na jakie wskazuje ona w apelacji są na dowodzoną okoliczność daleko niewystarczające i nie mogą stanowić podstawy do uwzględnienia podnoszonych żądań.

Reasumując Sąd Apelacyjny uznał wniesioną apelację za nieuzasadnioną. Sformułowane w niej zarzuty są bowiem w istniejącym i potwierdzonym w pełni wynikami postępowania dowodowego przed Sądem Okręgowym stanie faktycznym i prawnym nieusprawiedliwione. Prezentowana przez wnioskodawczynię odmienna ocena stanu jej zdolności do pracy musi być uznana jedynie za ocenę subiektywną, nie skutkującą możliwością dokonania na jej podstawie końcowych ustaleń.

Wyrok Sądu Apelacyjnego znajduje swoją podstawę prawną w treści powołanych przepisów prawa jak i art. 385 k.p.c.